

Sansa se krije ispod zemlje

Koje promene su predviđene Nacrtom novog zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima, koliko rudarstvo može da pomogne privredni razvoj zemlje i koja su iskustva najrazvijenijih rudarskih zemalja, poput Kanade i Australije

U četvrtak, 15. oktobra, u okviru 11. međunarodnog sajma energetike i 12. međunarodnog sajma zaštite životne sredine i prirodnih resursa Ecofair održan je okrugli sto "Rudarstvo kao šansa za ekonomski razvoj Srbije", u organizaciji Beogradskog sajma i Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (NALED). Na okruglom stolu mogle su se čuti procene da rudarstvo u Srbiji ima potencijal da od dosadašnja dva, naraste na pet odsto bruto domaćeg proizvoda (BDP), i postane jedna od grana koja bi znatno poboljšala celokupnu privredu Srbije. Na panelu koji je usledio nakon obraćanja predstavnika NALED-a, kanadskog ambasadora u Srbiji, prve sekretarke Ambasade Australije i predstavnice Ministarstva rudarstva i energetike, bilo je reči o Nacrtu novog zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima, o kom je zaključeno da predstavlja iskorak u pravom smeru, kao i da će njime biti znatno olakšano poslovanje investitorima. Za sajmove Energetika i Ecofair (14-16. oktobar) bilo je prijavljeno više od 150 izlagača iz 20 zemalja. Na programu sajmovi bili su tematski skupovi i konferencije o planiranim investicionim projektima u energetici i ekologiji, unapređenju zakonske regulative, regionalnoj saradnji i razmeni iskustava, kao i mogućnostima za finansiranje ulaganja u razvoj infrastrukture, reciklažu, obnovljive izvore energije i dr.

Okrugli sto otvorio je Darko Vukobratović, član izvršnog odbora NALED-a i direktor kompanije Contango. Vukobratović je naglasio da rudarstvo i energetika mogu da postanu sektori koji će biti motor razvoja Srbije, a da NALED zagovara unapređenje regulatornog okvira koji će biti stimulativan za investicije u rudarski sektor.

"Rudarstvo bi moglo da učestvuje sa pet odsto u BDP Srbije i da tim rastom u učešću BDP doprinese i rastu izvoza i rastu zaposlenosti, i bude zamajac budućeg razvoja privrede Republike Srbije. NALED

je sa kanadskom ambasadom sproveo analizu trenutnog stanja i rudarskog potencijala koje Srbija ima – ako pogledate zainteresovanost velikih svetskih kompanija, potencijalnih investitora, onda su svakako sektor rudarstva i sektor energetike najinteresantniji sektori, sa najvećim potencijalom za razvoj Srbije. Samo otvaranjem pet novih rudnika, na već dokazanim postojećim ležištima za koje postoji interes određenih kompanija, značilo bi pet milijardi dolara direktnih investicija za Srbiju, kao i otvaranje oko hiljadu direktnih i 3500 indirektnih radnih mesta", rekao je Vukobratović na otvaranju okruglog stola.

Kanadski ambasador u Srbiji Filip Pinington naglasio je da je ovde u Republici snažno prisustvo kanadskih kompanija koje smatraju da postoji veliki potencijal rudarstva u Srbiji, i koje su veoma zainteresovane za razvoj zakonskog okvira. Kanada, kao jedna od zemalja čije su kompanije svetski lideri u rudarstvu, prošle godine imala je oko 160 milijardi dolara novih investicija u ekstraktivnu industriju, uključujući tu i naftne projekte, a ambasador Pinington je istakao tri ključne tačke koje karakterišu rudarstvo u Kanadi – zakonsku efikasnost, zaštitu životne sredine i korporativnu društvenu odgovornost. "Imao sam prilike da posetim nekoliko lokacija u Srbiji gde se vrše iskopavanja, ili istraživanja, i lično mislim da postoji izvanredan potencijal, ali moraju da se usvoje i sprovedu ove tri tačke koje sam pomenuo", zaključio je ambasador Pinington.

Melinda Rio, prva sekretarka ambasade Australije u Srbiji, podsetila je da Australija ima jedinstven niz od 24 godine neprekidnog privrednog rasta, i da je sektor rudarstva bio integralni deo tog uspeha. Ona je i naglasila šest faktora pomoću kojih je Australija privukla kapital u rudarski sektor: lakoća poslovanja, laka dostupnost geoloških podataka, ravnoteža između razvoja i zaštite životne sredine,

tržište kapitala, vrhunska oprema i inovacije. "Krajnji rezultat ovih faktora jeste da Australija ima veoma razvijen rudarski sektor, što nam omogućava da budeмо u svetskom vrhu u izvozu gvožđa, zlata i tečnog naftnog gasa", izjavila je Rio.

Mirjana Filipović, državna sekretarka u Ministarstvu rudarstva i energetike, rekla je da je cilj novog zakona da se otklone sve prepreke bržem i efikasnijem obavljanju poslova. "Ključna novina u ovom zakonu jeste pojednostavljenje svih mogućih procedura koje obuhvataju izdavanje raznih vrsta dozvola, licenci, i istražnog prava. Pokušaćemo da ovim zakonom privučemo što veći broj stranih investitora", izjavila je Filipović, zahvalivši ambasadoru Kanade za pomoć pri usaglašavanju zakona sa najvećim rudarskim zemljama sveta, i tom prilikom naglasila da su u izradi zakona učestvovala i druga ministarstva, stručna javnost i investitori, kao "strana koja je najviše zainteresovana".

Nakon ovih uvodnih obraćanja, posetioci okruglog stola pogledali su kratak film o deset godina od privatizacije rudnika Rudnik. Inače, rudnik Rudnik (u vlasništvu kompanije Contango) jedan je od pet primera najbolje prakse u procesu privatizacije, pokazala je studija o privatizaciji za potrebe Svetske banke, koju je uradio NALED zajedno sa USAID-om.

Dragan Milošević, direktor kompanije Teragold, rekao je da će novi propis olakšati proces realizacije ulaganja i istakao odličnu saradnju sa Ministarstvom rudarstva i energetike. "Jedan od najvećih pomaka, koji osigurava investicije u geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina, jeste kontinuitet prava koji se daje investitorima. Kada je reč o eksploataciji nemetaličnih mineralnih sirovina, napravljene su nove procedure kojima se ubrzava i izdavanje odobrenja za istraživanje i za eksploataciju – sve što je u vezi sa rudarskim radovima spojeno je u jedan korak. Usvajanjem ovog

zakona očekujem povećanje investicija u istraživanju metalčnih mineralnih sirovina, a to je ono što donosi najveće strane direktne investicije u rudarstvu”, rekao je Milošević.

Predsednik Geološko-rudarske asocijacije Srbije Aco Ilić je pohvalio uvođenje pojma rudnog zemljišta u novi zakon, kao i preciziranje odredbe koja se odnosi na eksproprijaciju koja se može vršiti za potrebe privrednog subjekta, bilo da je u privatnoj ili javnoj svojini, a kritikovao je brisanje ruda olova i cinka sa spiska mineralnih sirovina od strateškog značaja za Republiku Srbiju. “Potencijal za obogaćenje Srbije u rudarstvu je ogroman.

Jedan rudnik svetske klase može doprineti povećanju BDP-a i za nekoliko procenata, a nekoliko velikih rudnika može promeniti lice srpske privrede”, rekao je Ilić.

Zoran Gligorić, profesor Rudarsko-geološkog fakulteta, izneo je predlog predstavnicima moćnih rudarskih zemalja, poput Kanade i Australije: “Predlažem osnivanje jednog istraživačko-razvojnog centra koji će predstavljati transmisiju između znanja i privrede, i koji će sva moderna dostignuća prenositi u privredu i tako omogućiti da ona ovim najsavremenijim tehnološkim procesima ostvaruje proizvodnju”, rekao je Gligorić.

Ignjat Rakitić, predsednik opštine Raška, osvrnuo se na mogućnost da rudarstvo bude put kojim će se ekonomski razviti najnerazvijenije opštine u Srbiji. “Mislim da je svim lokalnim samoupravama, a naročito onim nerazvijenim, cilj da zadrže stanovništvo, a ono što zadržava stanovništvo jeste ekonomska egzistencija. Statistika koja je pomenuta jasno govori da otvaranjem rudnika dolazi i do povećanja broja radnih mesta i do ekonomskog napretka celog kraja”, izjavio je Rakitić.

Na kraju okruglog stola, pomoćnik ministra rudarstva Siniša Tanacković govorio je i o rešavanju problema sive zone, napominjući da će biti potrebno da se poveća broj rudarskih inspektora, “koji bi bili mnogo operativniji i uz pomoć lokalne samouprave izlazili na teren i sprečavali stvaranje sive zone”. Tanacković je dodao da novi zakon ubrzava izdavanje dozvola i predviđa da više nije potrebno da se čeka saglasnost drugih ministarstva za projekat. “Po novom zakonu traže se samo uslovi koji treba da se ispune po zakonu, a odobrenje i saglasnost se dobijaju onda kada se bude izvršio tehnički prijem objekta, tako da će to mnogo ubrzati izdavanje odobrenja za izvođenje radova”, zaključio je Tanacković. ¶

R. MARKOVIĆ

Konferencija o energetskej efikasnosti

Istoga dana kada je održan okrugli sto “Rudarstvo kao šansa za ekonomski razvoj Srbije”, Beogradski sajam i NALED organizovali su i održali i međunarodnu konferenciju “Energetska efikasnost u javnom i privatnom sektoru”, na kojoj se govorilo o značaju uštede energije u cilju postizanja održivog razvoja, zaštite životne sredine, jačanja konkurentnosti privrede i unapređenja standarda i kvaliteta života građana. Na konferenciji je ponovljeno da Srbija ima obavezu prema EU da do 2020. godine 27 odsto ukupne potrošnje zemlje bude iz obnovljivih izvora. Pomenut je pozitivan primer Danske, koja decenijama beleži privredni rast bez povećanja potrošnje energije, a najavljeno je i razvijanje energetske menadžmenta u javnom sektoru Srbije, kojim će biti imenovana lica zadužena da svakog dana brinu o potrošnji, načinu trošenja energije, kao i mogućnostima za ostvarenje ušteda. U okviru konferencije održan je i panel o mogućnostima finansiranja projekata energetske efikasnosti.